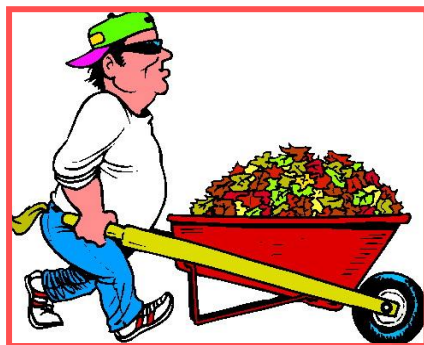

ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง

วิชาฟิสิกส์เพิ่มเติม 2 รหัส ว32202

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

งาน

I love science

นายภาสกร จันทะรักษ์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนนาถ่อนพัฒนา

อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

คำนำ

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนนาถ่อนพัฒนา จัดทำขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดย
แบ่งเนื้อหาและจัดทำเป็นชุดย่อย ๆ ออกเป็น 6 ชุด คือ

- ชุดที่ 1 งาน
- ชุดที่ 2 พลังงานจลน์
- ชุดที่ 3 พลังงานศักย์
- ชุดที่ 4 กฎอนุรักษ์พลังงานกล
- ชุดที่ 5 กำลัง
- ชุดที่ 6 เครื่องกล

การสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้นำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย
และเพื่อมุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ภาสกร จันทะรักษ์

สารบัญ

หน้า	
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับครู	1
บทบาทของครู	2
สิ่งที่ครูต้องเตรียม	3
คู่มือครู	4
คู่มือผู้เรียน	6
แผนผังการจัดชั้นเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้	8
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 งานในวิชาฟิสิกส์	9
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 งานศูนย์	14
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่	20
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 งานของแรงที่ทำให้มุมกับการเคลื่อนที่	26
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 การหางานจากพื้นที่ใต้กราฟ	32
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ศูนย์สำรอง	38
แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	42
บัตรเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	46
บรรณานุกรม	47

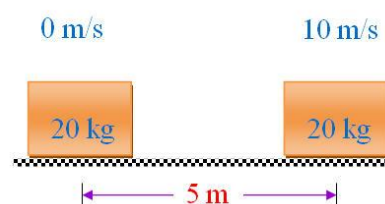

คำชี้แจงสำหรับครู

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

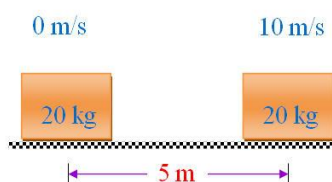
1. ครูต้องศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียด ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ครูต้องเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าตามรายการสิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า
3. ครูคอยแนะนำผู้เรียนในการทำกิจกรรมกลุ่มทั้งบทบาทหน้าที่ของสมาชิก และวิธีการทำกิจกรรมในกลุ่ม
4. ครูต้องคอยดูแลการทำงานของผู้เรียนแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด ขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรม หากผู้เรียนกลุ่มใด หรือคนใดมีปัญหา ครูต้องเข้าช่วยเหลือทันที
5. ขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรม ครูไม่ควรพูดเสียงดัง หากมีสิ่งใดจะพูดเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคลต้องไม่เป็นการรบกวนการทำกิจกรรมของผู้เรียนกลุ่มอื่นหรือบุคคลอื่น
6. ครูควรเก็บบัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเช็คความถูกต้อง หลังจากผู้เรียนได้กิจกรรมทุกขั้นตอนแล้ว
7. ครูควรตรวจดูสื่อ และอุปกรณ์ให้เรียบร้อย เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นทุกขั้นตอนแล้ว เพื่อสะดวกในการใช้ครั้งต่อไป

บทบาทของครู ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง งาน

1. ครูต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ ก่อนการเรียนการสอน
2. ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางและคอยอำนวยความสะดวก เช่น เตรียมสื่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนมีปัญหา
3. การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ครูควรจัดกลุ่มได้ดีที่สุด โดยการแบ่งกลุ่มจะต้องคำนึงถึงกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยกันคิดอภิปราย สำรวจ วิธีการแก้ปัญหา ช่วยกระตุ้นและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็น
4. ให้ผู้เรียนสร้างผลงานของตนเพื่อแสดงว่าเข้าใจเนื้อหาที่กำลังเรียน
5. ครูต้องมีการประเมินผลความสำเร็จในการทำกิจกรรมของผู้เรียน ได้แก่ การประเมินผล ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ และการประเมินผลทางด้านสังคม

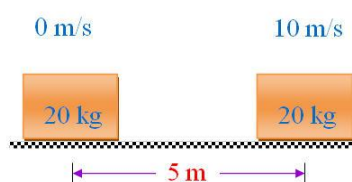
สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้นี้ ครูต้องเตรียมสื่อและอุปกรณ์ก่อนจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง งานและพลังงาน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. บัตรสื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์ เท้ากับจำนวนกลุ่ม
3. บัตรคำสั่ง เท้ากับจำนวนกลุ่ม
4. บัตรเนื้อหา เท้ากับจำนวนผู้เรียน
5. บัตรกิจกรรม เท้ากับจำนวนผู้เรียน
6. บัตรเฉลยกิจกรรม เท้ากับจำนวนกลุ่ม
7. บัตรบันทึกผลการทำกิจกรรมกลุ่ม เท้ากับจำนวนกลุ่ม
8. บัตรเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เท้ากับจำนวนกลุ่ม
9. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เท้ากับจำนวนกลุ่ม
10. คู่มือผู้เรียน เท้ากับจำนวนกลุ่ม

คู่มือครู ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง งาน

กิจกรรมของแต่ละศูนย์

ชุดการสอนเรื่อง “งาน” แบ่งออกเป็น 6 ศูนย์ย่อย ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 งานในอาชีพสีกส์
2. ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 งานบวก งานลบ และงานศูนย์
3. ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่
4. ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 งานของแรงที่ทำมุมกับการเคลื่อนที่
5. ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 การหางานจากพื้นที่ใต้กราฟ
6. ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ศูนย์สำรอง

การใช้ชุดการสอน

1. ศึกษาองค์ประกอบของชุดการสอน และการใช้จากคู่มือ
2. จัดเตรียมสถานที่ โดยจัดเป็นกลุ่มตามแผนผังที่กำหนดไว้ในคู่มือ
3. ศึกษาบทบาทของครูในการใช้ชุดการสอน
4. ชี้แจงบทบาทผู้เรียนในการเรียนโดยใช้ชุดการสอน
5. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่
  - 5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียน
  - 5.2 นำเข้าสู่บทเรียน แนะนำวิธีเรียน
  - 5.3 ปฏิบัติกิจกรรม โดย
    - 5.3.1 แบ่งกลุ่มเพื่อเข้าศูนย์การเรียนรู้ ควรจัดแบ่งเป็น 5 กลุ่ม อาจจัดโดยวิธีใด

วิธีหนึ่ง ดังนี้

- 5.3.1.1 ผู้เรียนเข้ากลุ่มกันเองตามใจชอบ
- 5.3.1.2 ครูจัดคละกันทั้งเด็กที่เรียนอ่อน ปานกลาง และเก่ง
- 5.3.1.3 จับฉลากแบ่งกลุ่ม
- 5.3.2 ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่ง
- 5.3.3 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม และตรวจความถูกต้องจากแบบเฉลย
- 5.3.4 เปลี่ยนศูนย์ กระทำได้โดย
  - 5.3.4.1 ผู้เรียนทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว
  - 5.3.4.2 หากมีกลุ่มที่ทำกิจกรรมเสร็จพร้อมกันสองกลุ่ม ให้เปลี่ยนกันได้เลย

5.3.4.3 หากมีกลุ่มใดเสร็จก่อนโดยกลุ่มอื่นยังไม่เสร็จ ให้กลุ่มที่เสร็จก่อน
เปลี่ยนไปยังศูนย์สำรอง และเมื่อกลุ่มใดว่างก็ให้ละจากศูนย์สำรองไปยังศูนย์ที่ว่างนั้นทันที

5.3.4.4 ก่อนบอกให้ผู้เรียนเปลี่ยนกลุ่ม ครูควรพูดย้ำให้ผู้เรียนเก็บชุดการ
สอนของกลุ่มตนไว้ให้เรียบร้อย ไม่ถือติดมือไปด้วยเว้นแต่กระดาษคำตอบของตนเองและให้เปลี่ยนกลุ่ม
อย่างมีระเบียบเรียบร้อย

5.4 สรุปบทเรียน

5.5 ทดสอบหลังเรียน เสนอผลการเรียน แจ้งให้ผู้เรียนทราบผลความก้าวหน้า

6. การประเมินผล ปฏิบัติได้ดังนี้

6.1 จากการสังเกต ครูควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดในเรื่องต่อไปนี้

6.1.1 ความสนใจในเนื้อหา สื่อการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้

6.1.2 ความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง

6.1.3 ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

6.1.4 การรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ

6.1.5 ความพยายามที่จะปฏิบัติได้ดีที่สุดเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

6.1.6 ความสามารถในการแก้ปัญหา

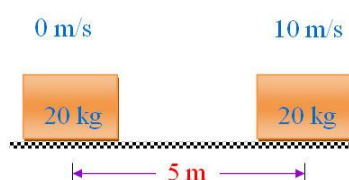
6.1.7 การแสดงออก ความกล้า ความเชื่อมั่นในตนเอง

6.2 จากการตรวจผลงาน ดังนี้

6.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อทราบพื้นฐาน

6.2.2 แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน และ
กระบวนการเรียนการสอนที่จัดไว้ว่าเหมาะสมหรือไม่

6.2.3 ผลงานประจำศูนย์ต่าง ๆ เพื่อทราบว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

คู่มือผู้เรียน

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

บทบาทของผู้เรียน

1. ผู้เรียนเข้าร่วมเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่มให้เรียบร้อย ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่และงานที่กลุ่มมอบหมาย
  - 1.1 ประธานกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้
    - 1.1.1 ควบคุมดูแลการดำเนินงานกิจกรรมภายในกลุ่มให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่น ๆ ที่กำลังทำกิจกรรม
    - 1.1.2 เป็นผู้ประสานการเรียนรู้ระหว่างครูกับสมาชิกในกลุ่ม
    - 1.1.3 ตรวจสอบสื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์ว่าครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่
    - 1.1.4 อ่านบัตรคำสั่ง แจกบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรเฉลยกิจกรรมให้แก่สมาชิกทุกคนศึกษา โดยทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนในคำสั่งที่ละขั้นตอนอย่างตั้งใจ
    - 1.1.5 อ่านบัตรเฉลยกิจกรรมให้สมาชิกในกลุ่มฟังเพื่อตรวจคำตอบ
    - 1.1.6 เมื่อทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้นั้นเสร็จเรียบร้อยแล้วตรวจอุปกรณ์ให้เรียบร้อยเหมือนเดิม
    - 1.1.7 ประสานงานกับครูเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัย
  - 1.2 เลขานุการกลุ่ม มีหน้าที่ ร่วมทำกิจกรรมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมของกลุ่มลงในบัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.3 สมาชิกกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้
    - 1.3.1 ทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจให้ทันตามกำหนดเวลา โดยไม่ชวนเพื่อนคุยหรือเล่น
    - 1.3.2 ตั้งใจตอบคำถามในแต่ละศูนย์การเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ
    - 1.3.3 ช่วยกันเก็บชุดการสอน สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์ ให้เรียบร้อยก่อนย้ายศูนย์การเรียนรู้
    - 1.3.4 ใช้ชุดการสอนด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้ชำรุดเสียหายและไม่ขีดเขียนข้อความ รูปภาพ หรือเครื่องหมายใด ๆ ลงในบัตรต่าง ๆ ยกเว้นบัตรกิจกรรมของผู้เรียน
    - 1.3.5 มีความซื่อสัตย์ในการทำกิจกรรม ไม่ลอกคำตอบจากเพื่อน หรืออ่านบัตรเฉลยก่อนตอบคำถาม

1.3.6 ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้จากบัตรเนื้อหา โดยสามารถอ่านบัตรเนื้อหาได้หลาย ๆ ครั้ง แต่ต้องทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ให้ทันตามกำหนดเวลา

1.3.7 ไม่ควรทำกิจกรรมหรือปรึกษากันเสียงดังเกินไป เพราะจะรบกวนกลุ่มอื่น

1.3.8 ถ้าไม่มีศูนย์การเรียนรู้ใดว่าง ให้เข้าไปทำกิจกรรมที่ศูนย์สำรองจนกว่าจะมีศูนย์การเรียนรู้ว่าง จึงเข้าไปทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ที่ว่าง ๆ จนครบทุกศูนย์การเรียนรู้

2. อ่านบัตรคำสั่งและทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอนอย่างตั้งใจ

3. ผู้เรียนพยายามทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และทำกิจกรรมอภิปราย แสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม และฝึกปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ ตั้งใจปฏิบัติงาน ไม่ชวนเพื่อนคุย

4. การทำกิจกรรมที่กำหนดให้ในชุดการสอน มีเวลาจำกัด ผู้เรียนต้องตั้งใจทำ ร่วมมือกัน แสดงความคิดเห็น โดยการอภิปรายหรือแสวงหาคำตอบจากแหล่งเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

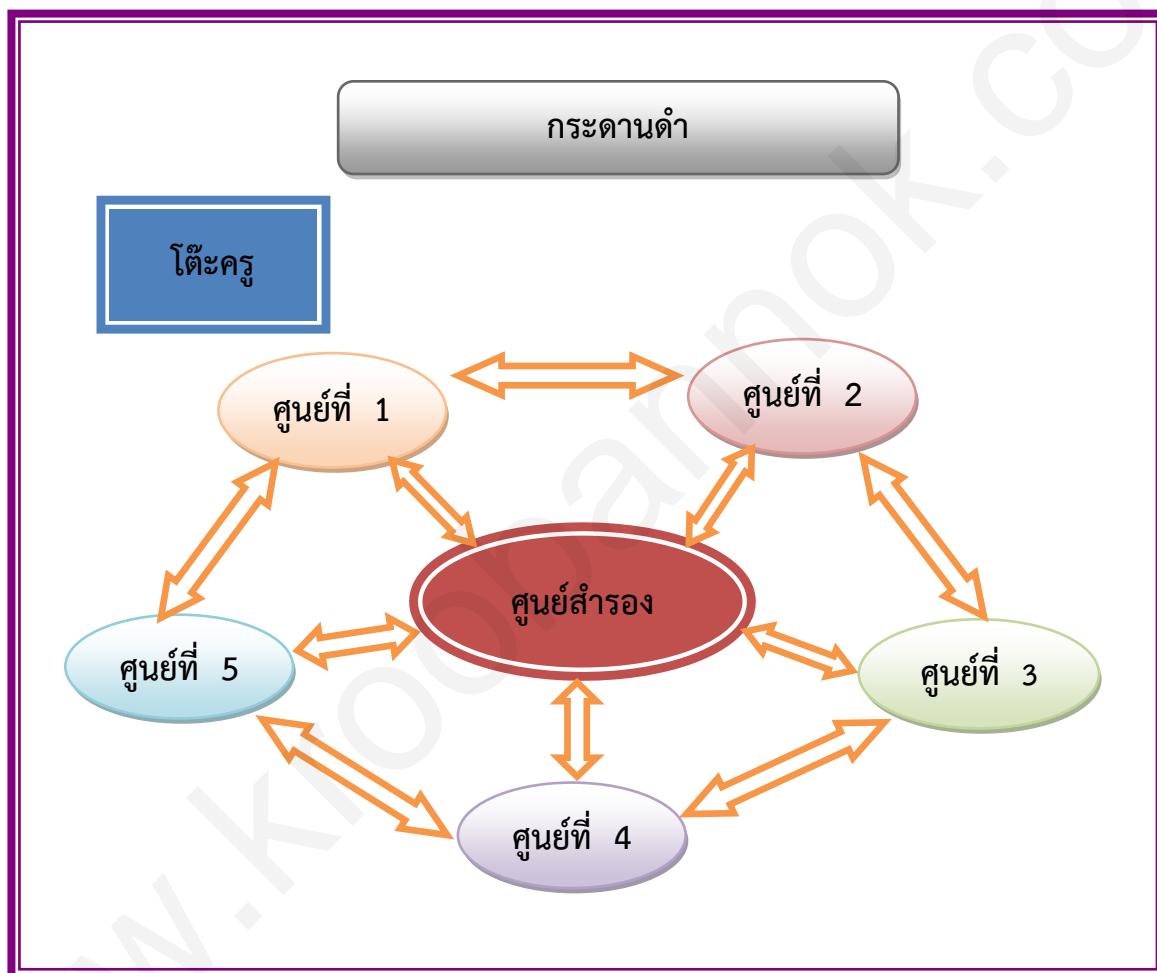
5. เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมครบทุกศูนย์การเรียนรู้แล้ว สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการทำกิจกรรมกลุ่ม

6. เมื่อทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ต้องจัดเอกสาร บัตรกิจกรรมต่าง ๆ และสื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์ให้เรียบร้อย ถ้ามีสิ่งใดชำรุดเสียหายควรแจ้งให้ครูทราบทันที

7. การประเมินผลหลังเรียน ผู้เรียนควรทำกิจกรรมให้ครบทุกกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ โดยครูจะประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มร่วมกันเป็นกลุ่ม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การตอบคำถาม การอภิปรายแสดงความคิดเห็น

แผนผังการจัดชั้นเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง งาน

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง งานในวิชาชีพลิเก

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

1. บัตรคำสั่ง	5 บัตร
2. บัตรเนื้อหา	5 บัตร
3. บัตรกิจกรรม	5 บัตร
4. บัตรเฉลยกิจกรรม	1 บัตร
5. บัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม	5 แผ่น
6. คู่มือผู้เรียน	1 เล่ม

บัตรคำสั่ง
ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง งาน
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง งานในวิชาฟิสิกส์

คำชี้แจง

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และร่วมกันตั้งชื่อกลุ่ม
2. ประธานกลุ่มแจกบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรมให้แก่สมาชิกในกลุ่มทุกคน
3. สมาชิกทุกคนร่วมกันศึกษาบัตรคำสั่ง เอกสารเนื้อหา และบัตรกิจกรรม
4. สมาชิกทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
5. สมาชิกทุกคนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดย การตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย กิจกรรม และให้คะแนนข้อที่ถูกต้อง
6. เลขานุการสรุปและบันทึกผลการเรียนของสมาชิกประจำศูนย์ส่งครูเมื่อเรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้
7. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้เก็บสื่อการเรียนไว้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
8. เปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้ไปด้วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น (กรณีที่ไม่มีศูนย์การเรียนรู้ใดว่างให้ไปเรียนที่ศูนย์สำรอง)

“เพื่อนๆเป็นเด็กดี ปฏิบัติ
กิจกรรมเสร็จแล้วจึงดู
บัตรเฉลยนะครับ”

บัตรเนื้อหา
ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง งาน
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง งานในวิชาฟิสิกส์

งานในวิชาฟิสิกส์

สำหรับบุคคลทั่วไป งาน หมายถึง การประกอบอาชีพ หรือการกระทำการกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การทำงานเหล่านี้ต้องใช้พลังงาน เช่นการหุงหาอาหาร ใช้พลังงานจากถ่านไม้ หรือแก๊สหุงต้ม การทำความสะอาดบ้าน ก็ใช้พลังงานจากกล้ามเนื้อแขน หรือพลังงานไฟฟ้าจากเครื่องดูดฝุ่น การทำงานของเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง เช่น ตู้เย็น เตารีด พัดลม โทรทัศน์ วิทยุ ก็ต้องใช้พลังงานไฟฟ้า เป็นต้น

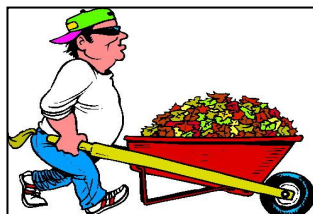
ในวิชาฟิสิกส์ มีการทำงานหรือมีงาน (work) เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีแรงมากระทำต่อวัตถุ แล้วทำให้วัตถุมีการกระจัด โดยปริมาณงานที่ทำงานจะขึ้นกับแรงและการกระจัด กล่าวคือในกรณีแรง F ที่กระทำเป็นแรงคงตัว และการกระจัด s ของวัตถุอยู่ในแนวเดียวกันกับแรง F นั้น ปริมาณงานที่แรง F ทำจะมีค่าเท่ากับผลคูณระหว่างขนาดของแรง F กับขนาดของการกระจัด s ของวัตถุ เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$W = Fs$$

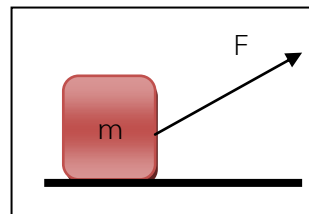
โดย F มีทิศเดียวกันกับ s

เนื่องจากแรงมีหน่วยเป็นนิวตัน การกระจัดมีหน่วยเป็นเมตร งานจึงมีหน่วยเป็น นิวตันเมตร หรือ จูล (joule เขียนย่อว่า J)

ตัวอย่างการทำงานในวิชาฟิสิกส์

ภาพคนออกแรงเข็นรถเข็น

ภาพแรง F ลากวัตถุ m เลื่อนไปตามพื้น

บัตรกิจกรรม
ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง งาน
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง งานในวิชาฟิสิกส์

คำชี้แจง 1. ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหาในงานในวิชาฟิสิกส์ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 งานคืออะไร

.....

.....

1.2 งานทั่วไปต่างจากงานฟิสิกส์อย่างไร

.....

.....

.....

2. ภาพที่กำหนดให้ต่อไปนี้ ภาพใดบ้างแสดงการทำงานทางฟิสิกส์

ภาพที่1

ภาพที่2

ภาพที่3

ภาพที่4

ภาพที่5

ภาพที่6

ตอบ .....

บัตรเฉลยกิจกรรม
ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง งาน
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง งานในวิชาฟิสิกส์

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหาความหมายของงาน แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. งาน คืออะไร

ตอบ การที่มีแรงมากระทำต่อวัตถุ แล้วทำให้วัตถุมีการกระจัด โดยการกระจัดของวัตถุอยู่ในแนวเดียวกันกับแรงนั้น ปริมาณงานที่ทำจะมีค่าเท่ากับผลคูณระหว่างขนาดของแรงกับขนาดของการกระจัดของวัตถุ เขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $W = Fs$ งานมีหน่วยเป็น นิวตันเมตร หรือ จูล

2. งานทั่วไปต่างจากงานฟิสิกส์อย่างไร

ตอบ งานทั่วไป หมายถึง การประกอบอาชีพ หรือการกระทำภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การทำงานเหล่านี้ต้องใช้พลังงาน เช่น ทำอาหาร ทำสวน เขียนหนังสือ เป็นต้น ต่างจากงานในฟิสิกส์ที่เป็นปริมาณของผลคูณระหว่างแรงที่กระทำต่อวัตถุคูณกับระยะการกระจัดที่วัตถุเคลื่อนที่ได้ โดยแรงมีทิศทางเดียวกับการกระจัดนั้น จึงเป็นงานที่มีความแตกต่างกัน

2. ภาพที่กำหนดให้ต่อไปนี้ ภาพใดบ้างแสดงการทำงานทางฟิสิกส์ได้ชัดเจนที่สุด

ภาพที่1

ภาพที่2

ภาพที่3

ภาพที่4

ภาพที่5

ภาพที่6

ตอบ .....ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 5.....

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

ชุดการสอนที่ 1

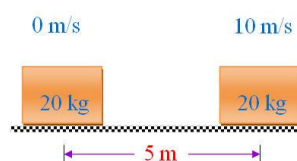
เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง งานบวก งานลบ และงานศูนย์

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

1. บัตรคำสั่ง	5 บัตร
2. บัตรเนื้อหา	5 บัตร
3. บัตรกิจกรรม	5 บัตร
4. บัตรเฉลยกิจกรรม	1 บัตร
5. บัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม	5 แผ่น
6. คู่มือผู้เรียน	1 เล่ม

บัตรคำสั่ง

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง งานบวก งานลบ และงานศูนย์

คำชี้แจง

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และร่วมกันตั้งชื่อกลุ่ม
2. ประธานกลุ่มแจกบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรมให้แก่สมาชิกในกลุ่มทุกคน
3. สมาชิกทุกคนร่วมกันศึกษาบัตรคำสั่ง เอกสารเนื้อหา และบัตรกิจกรรม
4. สมาชิกทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
5. สมาชิกทุกคนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดย การตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย กิจกรรม และให้คะแนนข้อที่ถูกต้อง
6. เลขานุการสรุปและบันทึกผลการเรียนของสมาชิกประจำศูนย์ส่งครูเมื่อเรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้
7. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้เก็บสื่อการเรียนไว้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
8. เปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้ไปด้วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น (กรณีที่ไม่มีศูนย์การเรียนรู้ใดว่างให้ไปเรียนที่ศูนย์สำรอง)

“เพื่อนๆเป็นเด็กดี ปฏิบัติ
กิจกรรมเสร็จแล้วจึงดู
บัตรเฉลยนะครับ”

บัตรเนื้อหา

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 2

เรื่อง งานบวก งานลบ และงานศูนย์

งานบวก งานลบ และงานศูนย์

งานในวิชาฟิสิกส์นั้น สามารถเป็นได้ทั้งบวก ลบ และศูนย์

งานบวก หมายถึง งานเนื่องจากแรงที่มีทิศเดียวกันกับทิศการเคลื่อนที่ เช่น งานของแรงดึงดูดที่กระทำตามพื้นราบ งานที่เกิดจากการแรงดึงวัตถุขึ้นในแนวดิ่ง หรือพื้นที่ใต้กราฟ $F-s$ อยู่เหนือแกน x

งานลบหมายถึงงานเนื่องจากแรงเสียดทาน เช่น งานของแรงต้านให้วัตถุเคลื่อนที่ช้าลง งานที่ได้จากการหย่อนวัตถุลงในแนวดิ่ง งานที่เกิดจากแรงที่มีทิศตรงข้ามกับทิศการเคลื่อนที่ของวัตถุจะเป็นลบเสมอ หรือพื้นที่ใต้กราฟ $F-s$ อยู่เหนือแกน Y

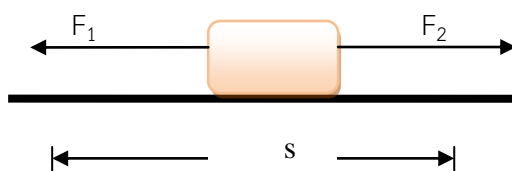
เครื่องหมายบวกลบของงาน มิได้บอกทิศทางของงานเนื่องจากงานเป็นปริมาณสเกลาร์จึงไม่มีทิศทาง

งานศูนย์หมายถึง งานมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือไม่เกิดงาน หรือไม่มีการงานในวิชาฟิสิกส์ แบ่งได้ 3 กรณี ได้แก่

1. ไม่มีแรงกระทำต่อวัตถุ หรือมีแรงรวมเป็นศูนย์
2. วัตถุไม่มีการเคลื่อนที่ จึงไม่มีการกระจัด
3. กรณีแรงที่กระทำกับวัตถุทำมุมฉากกับทิศการเคลื่อนที่ (มุม 90 องศา)

กรณีของงานเป็นศูนย์

1. ไม่มีแรงกระทำต่อวัตถุ หรือมีแรงรวมเป็นศูนย์

จะได้ แรง $F_1 = F_2$ หรือ แรงรวมได้ศูนย์ (0)

ได้งานศูนย์ $w = Fs$

$w = (0)s$

$w = 0$

นั่นคืองานมีค่าเท่ากับศูนย์

บัตรเนื้อหา (ต่อ)

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 2

เรื่อง งานบวก งานลบ และงานศูนย์

2. วัตถุไม่มีการเคลื่อนที่ จึงไม่มีการกระจัด

แรงผลัก (F) น้อยกว่า แรงเสียดทานสถิต (f_s)

วัตถุไม่มีการเคลื่อนที่ ได้ $S = 0$

ได้งานศูนย์ $w = Fs$

$w = F(0)$

$w = 0$

3. กรณีแรงที่กระทำกับวัตถุทำมุมฉากกับทิศการเคลื่อนที่ (มุม 90 องศา)
เช่น คนแบกของหรือหิ้วของ แล้วเดินไปตามพื้นราบ

บัตรกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง งานบวก งานลบ และงานศูนย์

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหา งานบวก งานลบ และงานศูนย์ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงลากเส้นจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กันให้ถูกต้อง

งานบวก ☺

ก. ออกแรงหนึ่งกระทำกับวัตถุซึ่งแรงนี้มีทิศเดียวกันกับทิศ
การเคลื่อนที่ของวัตถุ

งานลบ ☹

ข. มีแรงกระทำต่อวัตถุ 3 แรง แต่วัตถุไม่มีการเคลื่อนที่

งานศูนย์ ☹

ค. งานที่ได้จากผลคูณของแรงต้านกับระยะการกระจัด

2. จากภาพ ต่อไปนี้ภาพใดได้งานเป็นศูนย์บ้าง

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

ตอบ .....

บัตรเฉลยกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง งานบวก งานลบ และงานศูนย์

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหางานศูนย์ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงลากเส้นจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กันให้ถูกต้อง

งานบวก ☺	—————	ก. ออกแรงหนึ่งกระทำกับวัตถุซึ่งแรงนี้มีทิศเดียวกันกับทิศการเคลื่อนที่ของวัตถุ
งานลบ ☹	—————	ข. มีแรงกระทำต่อวัตถุ 3 แรง แต่วัตถุไม่มีการเคลื่อนที่
งานศูนย์ ☹	—————	ค. งานที่ได้จากผลคูณของแรงต้านกับระยะการกระจัด

2. จากภาพ ต่อไปนี้ภาพใดได้งานเป็นศูนย์

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

ตอบ .....ภาพที่ 2 และ ภาพที่ 3.....

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

1. บัตรคำสั่ง	5 บัตร
2. บัตรเนื้อหา	5 บัตร
3. บัตรกิจกรรม	5 บัตร
4. บัตรเฉลยกิจกรรม	1 บัตร
5. บัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม	5 แผ่น
6. คู่มือผู้เรียน	1 เล่ม

0 m/s

10 m/s

20 kg

20 kg

5 m

บัตรคำสั่ง

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

คำชี้แจง

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และร่วมกันตั้งชื่อกลุ่ม
2. ประธานกลุ่มแจกบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรมให้แก่สมาชิกในกลุ่มทุกคน
3. สมาชิกทุกคนร่วมกันศึกษาบัตรคำสั่ง เอกสารเนื้อหา และบัตรกิจกรรม
4. สมาชิกทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
5. สมาชิกทุกคนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดย การตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย กิจกรรม และให้คะแนนข้อที่ถูกต้อง
6. เลขานุการสรุปและบันทึกผลการเรียนของสมาชิกประจำศูนย์ส่งครูเมื่อเรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้
7. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้เก็บสื่อการเรียนไว้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
8. เปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้ไปด้วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น (กรณีที่ไม่มีศูนย์การเรียนรู้ใดว่างให้ไปเรียนที่ศูนย์สำรอง)

“เพื่อนๆเป็นเด็กดี ปฏิบัติ
กิจกรรมเสร็จแล้วจึงดู
บัตรเฉลยนะครับ”

บัตรเนื้อหา

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

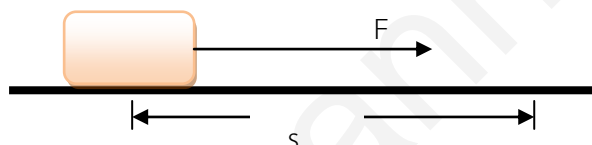
ศูนย์การเรียนรู้ 3

เรื่อง งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

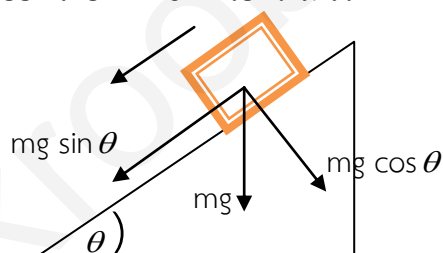
กรณีของงานเป็นบวก

1. วัตถุถูกแรงกระทำบนพื้นราบ

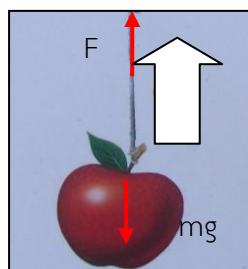
งานเนื่องจากแรงกระทำ $w = Fs$

2. วัตถุไถลงตามพื้นเอียง ระยะทาง s ด้วยความเร็วคงที่

งานเนื่องจากแรงในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่ $w = (mg \sin \theta)(s)$

3. งานในการดึงวัตถุขึ้น

F มีทิศเดียวกับการเคลื่อนที่

$$w = Fs$$

บัตรเนื้อหา (ต่อ)

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

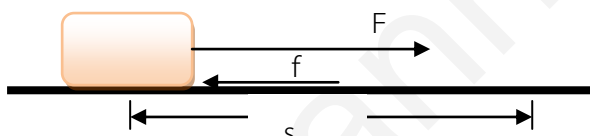
ศูนย์การเรียนรู้ 3

เรื่อง งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

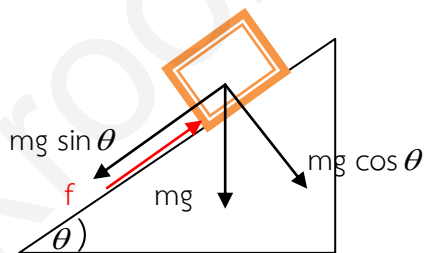
กรณีของงานเป็นลบ

1. วัตถุบนพื้นราบฝืด

วัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงที่ จะได้ แรง $F = -f$ หรือ แรงเสียดทาน $f = -F$
งานเนื่องจากแรงเสียดทาน $w = (-f)(s)$

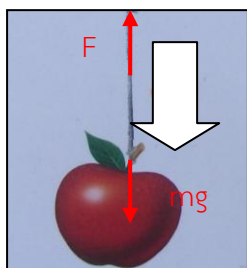
2. วัตถุไถลงตามพื้นเอียงฝืด ระยะทาง s ด้วยความเร็วคงที่

แรงเสียดทาน $f = -mg \sin \theta$

งานเนื่องจากแรงเสียดทาน $w = (-mg \sin \theta)(s)$

3. งานในการหย่อนของลง

F มีทิศตรงข้ามกับการเคลื่อนที่

$$w = -Fs$$

บัตรกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหางานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด งานจึงมีเครื่องหมายลบ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ออกแรง 100 นิวตัน ลากกล่องไม้ 10 กิโลกรัม ไปตามพื้นราบเป็นระยะทาง 50 เมตร ด้วยอัตราเร็วสม่ำเสมอ และถ้าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างพื้นกับกล่องไม้เท่ากับ 0.2 จงหา งานของแรงที่ลากกล่อง และ งานของแรงเสียดทาน

[illegible]

บัตรเฉลยกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 3

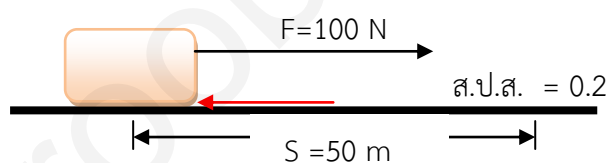
เรื่อง งานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหาางานของแรงที่อยู่ในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่และตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด งานจึงมีเครื่องหมายลบ

ตอบ เพราะ เป็นงานของแรงเสียดทานหรืองานแรงต้านการเคลื่อนที่

2. ออกแรง 100 นิวตัน ลากกล่องไม้ 10 กิโลกรัม ไปตามพื้นราบเป็นระยะทาง 50 เมตร ด้วยอัตราเร็วสม่ำเสมอ และถ้าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างพื้นกับกล่องไม้เท่ากับ 0.2 จงหางานของแรงที่ลากกล่อง และ งานของแรงเสียดทาน

งานของแรงที่ลากกล่อง

$$\begin{aligned} w &= Fs \\ w &= (100)(50) \\ w &= 5000 \text{ จูล} \end{aligned}$$

หา งานเนื่องจากแรงเสียดทาน

$$\begin{aligned} w &= - (f)(s) \\ w &= - (\mu N)(s) \quad \text{เมื่อ} \quad N = mg \\ w &= - (0.2)(10)(10)(50) \\ w &= - 1000 \text{ จูล} \end{aligned}$$

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

ชุดการสอนที่ 1

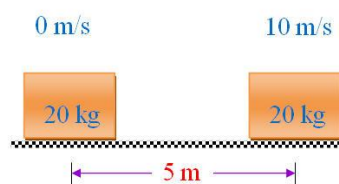
เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง งานของแรงที่ทำมุมกับการเคลื่อนที่

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

1. บัตรคำสั่ง	5 บัตร
2. บัตรเนื้อหา	5 บัตร
3. บัตรกิจกรรม	5 บัตร
4. บัตรเฉลยกิจกรรม	1 บัตร
5. บัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม	5 แผ่น
6. คู่มือผู้เรียน	1 เล่ม

บัตรคำสั่ง

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง งานของแรงที่ทำมุมกับการเคลื่อนที่

คำชี้แจง

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และร่วมกันตั้งชื่อกลุ่ม
2. ประธานกลุ่มแจกบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรมให้แก่สมาชิกในกลุ่มทุกคน
3. สมาชิกทุกคนร่วมกันศึกษาบัตรคำสั่ง เอกสารเนื้อหา และบัตรกิจกรรม
4. สมาชิกทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
5. สมาชิกทุกคนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดย การตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม และให้คะแนนข้อที่ถูกต้อง
6. เลขานุการสรุปและบันทึกผลการเรียนของสมาชิกประจำศูนย์ส่งครูเมื่อเรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้
7. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้เก็บสื่อการเรียนไว้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
8. เปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้เดินไปด้วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น (กรณีที่ไม่มีศูนย์การเรียนรู้ใดว่างให้ไปเรียนที่ศูนย์สำรอง)

“เพื่อนๆเป็นเด็กดี ปฏิบัติ
กิจกรรมเสร็จแล้วจึงดู
บัตรเฉลยนะครับ”

บัตรเนื้อหา

ชุดการสอนที่ 1

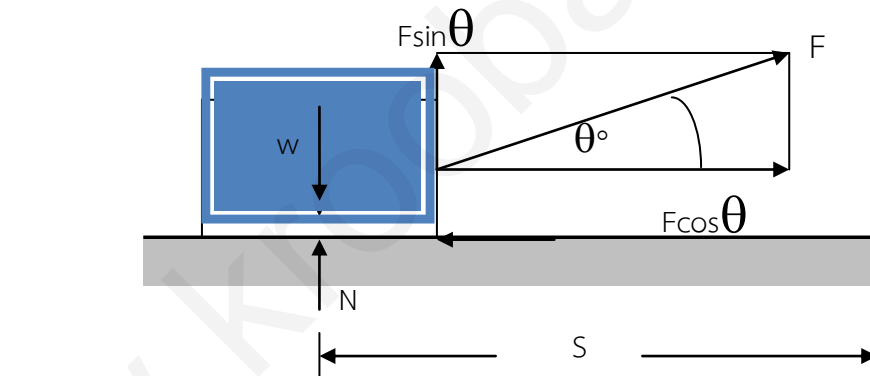
เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง งานของแรงที่ทำมุมกับการเคลื่อนที่

งานของแรงที่ทำมุมแนวการเคลื่อนที่

เมื่อแรงที่มีค่าคงที่ F กระทำต่อวัตถุในแนวทำมุมกับทิศการเคลื่อนที่ในแนวตรงของวัตถุแล้วทำให้วัตถุเคลื่อนที่ไปได้ด้วยการกระจัด S เราจะหาว่างานที่แรง F ทำได้โดยการแยกแรง F นี้ออกเป็นแรงองค์ประกอบที่ตั้งฉากกัน 2 แรง โดยต้องให้แรงองค์ประกอบแรงหนึ่งอยู่ในแนวการเคลื่อนที่ของวัตถุดังรูป

งานที่ทำคือ

$$W = F \cos \theta \cdot S$$

หรือ

$$W = FS \cos \theta$$

ตรงนี้ต้องจำ
นะครับ.

บัตรเนื้อหา (ต่อ)

ชุดการสอนที่ 1

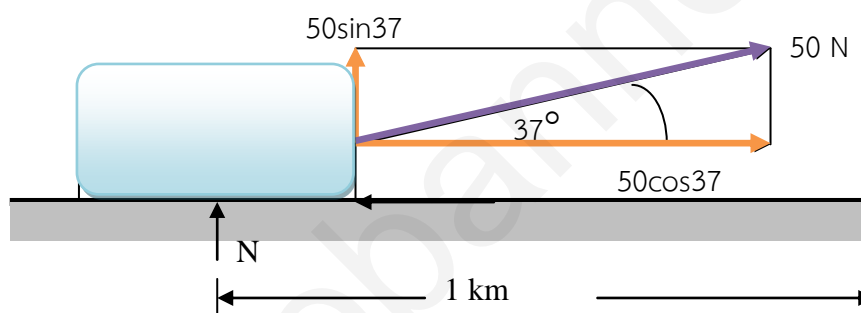
เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 4

เรื่อง งานของแรงที่ทำมุมกับการเคลื่อนที่

ตัวอย่าง ชายคนหนึ่งใช้เชือกลากกล่องไม้ด้วยแรง 50 นิวตัน ไปบนพื้นราบฝืดด้วยอัตราเร็วสม่ำเสมอเป็นระยะทาง 1 km โดยเชือกทำมุม 37 องศา กับพื้น จงหางานที่ชายคนนี้ทำ

วิธีทำ

งานที่ชายคนนี้ทำคือ ผลของแรง $50 \cos 37$

ดังนั้น $W = (50 \cos 37) (S)$

$W = (50 \times 4/5) (1 \times 10^3)$

$W = 4.0 \times 10^4 \text{ J}$

งานที่ชายคนนี้ได้ทำคือ 4.0×10^4 จูล ตอบ

แรงที่อยู่ในแนว
เดียวกับการเคลื่อนที่

ง่ายมากเลยใช่ไหมครับ ทุกคน
ไปทำกิจกรรมกันต่อเลย

บัตรกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 4

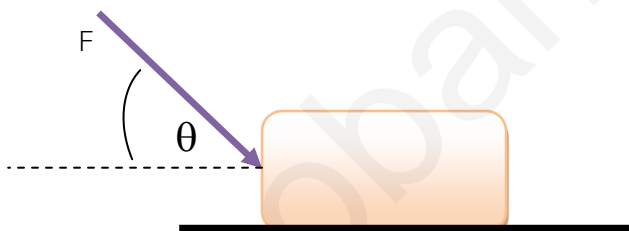
เรื่อง งานของแรงที่ทำมุมกับการเคลื่อนที่

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเนื้อหา แล้วทำกิจกรรม ต่อไปนี้

ให้นักเรียนแสดงวิธีหาคำตอบให้ถูกต้อง

1. นายคุณากร ออกแรง 110 นิวตัน ดันรถขึ้นไปตามพื้นราบ โดยแรงที่ดันทำมุม 30 องศา กับพื้น จงหางานเนื่องจากแรงนี้ เมื่อรถเข็นเคลื่อนที่ไปได้ 0.5 กิโลเมตร

วิธีทำ

งานที่ชายคนนี้ทำคือ ผลของแรง .....

ดังนั้น $W = (\dots\dots\dots) (\dots\dots\dots)$

$W = (\dots\dots\dots) (\dots\dots\dots)$

$W = \dots\dots\dots \text{ J}$

งานที่ชายคนนี้ได้ทำคือ ..... จุล ตอบ

บัตรเฉลยกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 4

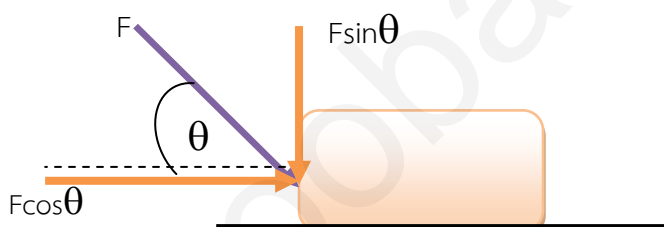
เรื่อง งานของแรงที่ทำมุมกับการเคลื่อนที่

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเนื้อหา แล้วทำกิจกรรม ต่อไปนี้

ให้นักเรียนแสดงวิธีหาคำตอบให้ถูกต้อง

1. นายคุณากร ออกแรง 110 นิวตัน ดันรถเข็นไปตามพื้นราบ โดยแรงที่ดันทำมุม 60 กับพื้น จงหางานเนื่องจากแรงนี้ เมื่อรถเข็นเคลื่อนที่ไปได้ 0.5 กิโลเมตร

วิธีทำ

งานที่ชายคนนี้ทำคือ ผลของแรง ..... $F \cos 60$ .....

$$\text{ดังนั้น } W = (\dots F \cos 60 \dots) (\dots S \dots)$$

$$W = (\dots 110 \text{ N} \times 0.5 \dots) (\dots 500 \text{ m} \dots)$$

$$W = \dots 27500 \dots \text{ J}$$

งานที่ชายคนนี้ทำได้คือ ..... 27500 ..... จูล ตอบ

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

ชุดการสอนที่ 1

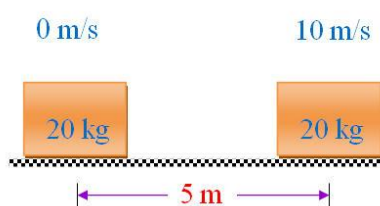
เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง การหางานจากพื้นที่ได้กราฟ

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

1. บัตรคำสั่ง	5 บัตร
2. บัตรเนื้อหา	5 บัตร
3. บัตรกิจกรรม	5 บัตร
4. บัตรเฉลยกิจกรรม	1 บัตร
5. บัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม	5 แผ่น
6. คู่มือผู้เรียน	1 เล่ม

บัตรคำสั่ง

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง การหางานจากพื้นที่ได้กราฟ

คำชี้แจง

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และร่วมกันตั้งชื่อกลุ่ม
2. ประธานกลุ่มแจกบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรมให้แก่สมาชิกในกลุ่มทุกคน
3. สมาชิกทุกคนร่วมกันศึกษาบัตรคำสั่ง เอกสารเนื้อหา และบัตรกิจกรรม
4. สมาชิกทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
5. สมาชิกทุกคนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดย การตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม และให้คะแนนข้อที่ถูกต้อง
6. เลขานุการสรุปและบันทึกผลการเรียนของสมาชิกประจำศูนย์ส่งครูเมื่อเรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้
7. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้เก็บสื่อการเรียนไว้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
8. เปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้ไปด้วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น (กรณีที่ไม่มีศูนย์การเรียนรู้ใดว่างให้ไปเรียนที่ศูนย์สำรอง)

“เพื่อนๆเป็นเด็กดี ปฏิบัติ
กิจกรรมเสร็จแล้วจึงดู
บัตรเฉลยนะครับ”

บัตรเนื้อหา

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 5

เรื่อง การหางานจากพื้นที่ใต้กราฟ

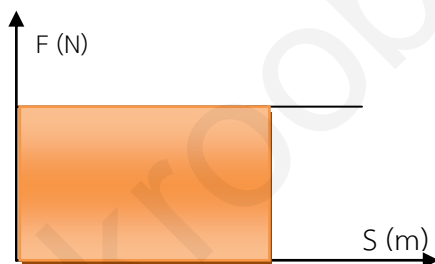
การหางานจากพื้นที่ใต้กราฟ

เมื่อแรงกระทำและขนาดของการกระจัดอยู่ในแนวเดียวกันกับการเคลื่อนที่ นอกจากเราจะใช้สมการ $W = FS$ แล้วในการหาแล้วยังมีอีกวิธี คือ การหาจากพื้นที่ใต้กราฟ ระหว่างแรงและขนาดของการกระจัด

มี 3 กรณี คือ

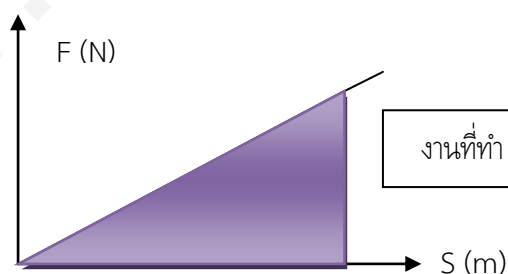
- ก. แรงกระทำมีค่าคงตัว
- ข. แรงกระทำเพิ่มหรือลดอย่างสม่ำเสมอ
- ค. แรงกระทำมีขนาดไม่คงตัว

1. เมื่อมีแรงค่าคงตัว

งานที่ทำ = พื้นที่สี่เหลี่ยมใต้กราฟ

2. เมื่อแรงมีขนาดเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างคงตัว

งานที่ทำ = พื้นที่สามเหลี่ยมใต้กราฟ

บัตรเนื้อหา(ต่อ)

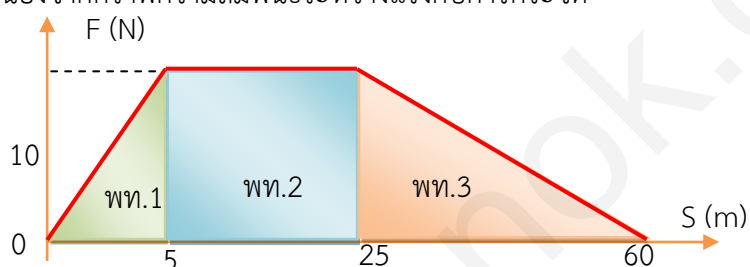
ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 5

เรื่อง การหางานจากพื้นที่ใต้กราฟ

ตัวอย่าง 1 จงหางานเนื่องจากกราฟความสัมพันธ์ระหว่างแรงกับการกระจัด

วิธีทำ

งานที่ทำ = พื้นที่ใต้กราฟ

$$W = \text{พ.ท. (1)} + \text{พ.ท. (2)} + \text{พ.ท. (3)}$$

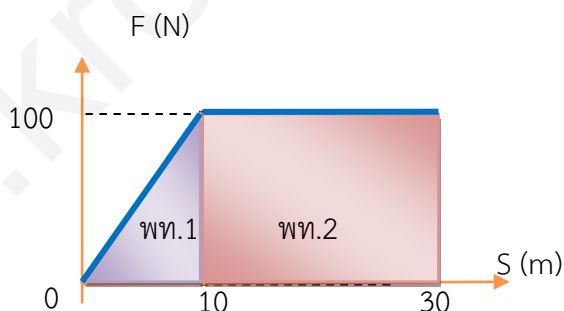
$$W = \frac{1}{2}(5)(10) + (20)(10) + \frac{1}{2}(35)(10)$$

$$W = 25 + 200 + 175$$

$$W = 400 \text{ J}$$

งานที่ทำเท่ากับ 400 จูล   **ตอบ**

ตัวอย่าง 2 จงหางานเนื่องจากกราฟความสัมพันธ์ระหว่างแรงกับการกระจัด

วิธีทำ

งานที่ทำ = พื้นที่ใต้กราฟ

$$W = \text{พ.ท. (1)} + \text{พ.ท. (2)}$$

$$W = \frac{1}{2}(10)(100) + (20)(100)$$

$$W = 500 + 2000$$

$$W = 2500 \text{ J}$$

งานที่ทำเท่ากับ 2500 จูล   **ตอบ**

บัตรกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

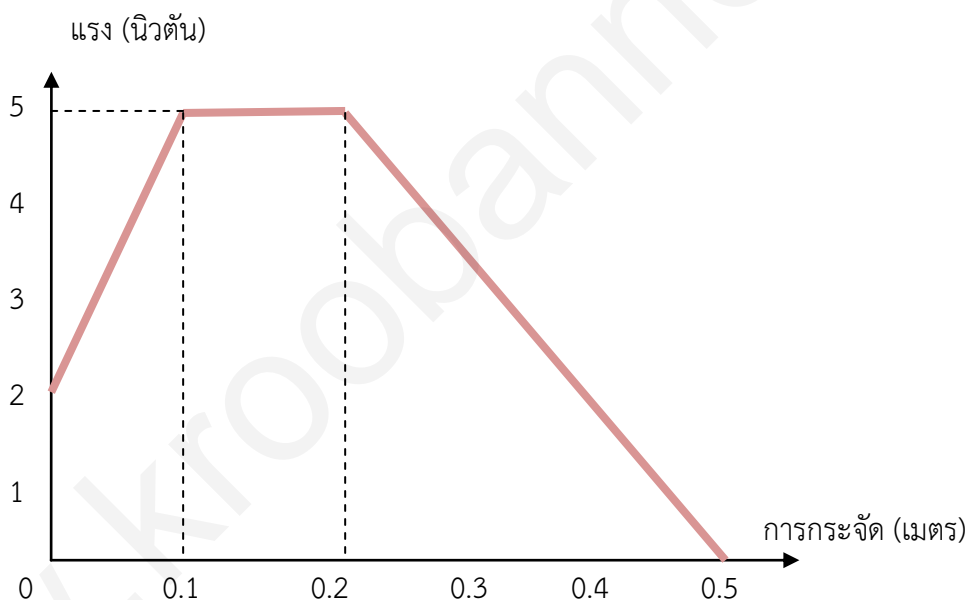
เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 5

เรื่อง การหางานจากพื้นที่ใต้กราฟ

คำชี้แจง แสดงการหาคำตอบต่อไปนี้

จากกราฟความสัมพันธ์ระหว่างแรงที่กระทำต่อมวลก้อนหนึ่งกับการกระจัดแสดงดังรูป โดยแรงและการกระจัดมีทิศเดียวกัน งานทั้งหมดของแรงนี้มีค่าเท่าใด

วิธีทำ งานที่ทำ = พื้นที่ใต้กราฟ

$$W = \text{พ.ท. (1)} + \text{พ.ท. (2)} + \text{พ.ท. (3)}$$

$$W = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots + \dots\dots\dots$$

$$W = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots + \dots\dots\dots$$

$$W = \dots\dots\dots \text{ J}$$

งานที่ทำ = ... จูล   **ตอบ**

บัตรเฉลยกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

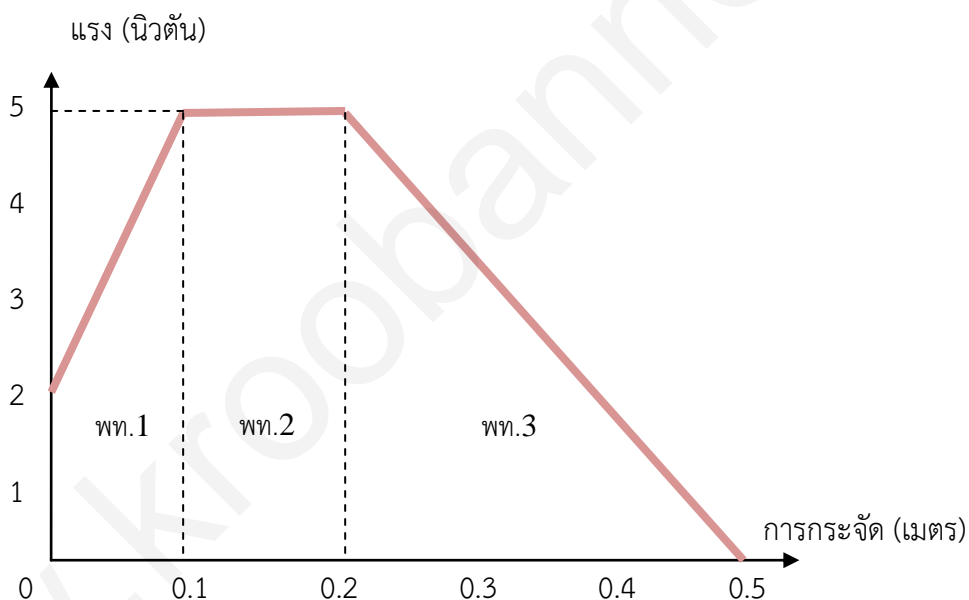
เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ 5

เรื่อง การหางานจากพื้นที่ใต้กราฟ

คำชี้แจง แสดงการหาคำตอบต่อไปนี้

จากกราฟความสัมพันธ์ระหว่างแรงที่กระทำต่อมวลก้อนหนึ่งกับการกระจัดแสดงดังรูป โดยแรงและการกระจัดมีทิศเดียวกัน งานทั้งหมดของแรงนี้มีค่าเท่าใด

วิธีทำ งานที่ทำ = พื้นที่ใต้กราฟ

$$W = \text{พ.ท. (1)} + \text{พ.ท. (2)} + \text{พ.ท. (3)}$$

$$W = \dots \frac{1}{2}(2+5)(0.1) + (5)(0.1) + \frac{1}{2}(0.3)(5) \dots$$

$$W = \dots 0.35 \dots + \dots 0.5 \dots + \dots 0.75 \dots$$

$$W = \dots 1.6 \dots \text{ จูล}$$

งานที่ทำ = 1.6 จูล ตอบ

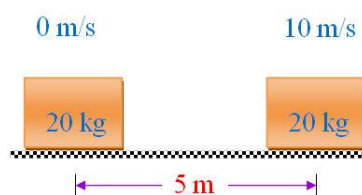

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์
ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง งาน
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ศูนย์สำโรง

สื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์

1. บัตรคำสั่ง	5 บัตร
2. บัตรกิจกรรม	5 บัตร
3. บัตรเฉลยกิจกรรม	1 บัตร
4. บัตรบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม	5 แผ่น
5. คู่มือผู้เรียน	1 เล่ม

ชุดการสอนที่ 1
เรื่อง งาน
ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ศูนย์สำโรง

คำชี้แจง

1. ประธานกลุ่มแจกบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรมให้แก่สมาชิกในกลุ่มทุกคน
2. สมาชิกทุกคนร่วมกันศึกษาบัตรคำสั่ง และบัตรกิจกรรม
3. สมาชิกทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
4. สมาชิกทุกคนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดย การตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม และให้คะแนนข้อที่ถูกต้อง
5. เลขานุการสรุปและบันทึกผลการเรียนของสมาชิกประจำศูนย์ส่งครูเมื่อเรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้
6. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้เก็บสื่อการเรียนไว้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
7. เปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้ไปด้วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น (กรณีที่ไม่มีศูนย์การเรียนรู้ใดว่างให้ไปเรียนที่ศูนย์สำโรง)

“เพื่อนๆเป็นเด็กดี ปฏิบัติ
กิจกรรมเสร็จแล้วจึงดู
บัตรเฉลยนะครับ”

บัตรกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ศูนย์สำโรง

ตอนที่ 1 จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

☐

1. ในวิชาฟิสิกส์ มีการทำงานหรือมีงาน (work) เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีแรงมากระทำต่อวัตถุ แล้วทำให้วัตถุมีการกระจัด

☐

2. ปริมาณงานที่จะมีค่าเท่ากับผลคูณระหว่างขนาดของแรงกับขนาดของการกระจัดของวัตถุ เขียนเป็นสมการคือ $W = Fs$

☐

3. งานบวก หมายถึง งานเนื่องจากแรงที่มีทิศเดียวกันกับทิศการเคลื่อนที่ เช่น งานของแรงดึงดูดถ่วงตามพื้นราบ

☐

4. งานในการดึงวัตถุขึ้น แรงมีทิศเดียวกับการเคลื่อนที่ เรียกว่างานลบ

☐

5. งานของแรงเสียดทานหรือแรงต้านการเคลื่อนที่ คืองานลบ

☐

6. ออกแรง 100 นิวตัน ลากกล่องไม้ มวล 10 กิโลกรัม ไปตามพื้นราบเป็นระยะทาง 50 เมตร แสดงว่างานมีค่าเท่ากับ 50000 จูล

☐

7. ชายคนหนึ่งใช้เชือกลากกล่องไม้ด้วยแรง 50 นิวตัน ไปบนพื้นราบระยะทาง 10m โดยเชือกทำมุม 37 องศากับพื้น งานที่ทำได้คือ $(50\cos 37^\circ)(10)$

☐

8. เมื่อแรงมีขนาดเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างคงตัวพื้นที่ใต้กราฟระหว่างแรงกับการกระจัดจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม

☐

9. งาน สามารถหาได้จากพื้นที่ใต้กราฟ ระหว่างแรงและขนาดของการกระจัด

☐

10. หากพื้นที่กราฟเป็นรูปพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าสามารถหางานจากสมการ $\frac{1}{2} \times$ ผลบวกด้านคู่ขนาน $\times$ สูง

บัตรเฉลยกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 1

เรื่อง งาน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ศูนย์สำโรง

ตอนที่ 1 จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

✓

1. ในวิชาฟิสิกส์ มีการทำงานหรือมีงาน (work) เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีแรงมากระทำต่อวัตถุ แล้วทำให้วัตถุมีการกระจัด

✓

2. ปริมาณงานที่จะมีค่าเท่ากับผลคูณระหว่างขนาดของแรงกับขนาดของการกระจัดของวัตถุ เขียนเป็นสมการคือ $W = Fc$

✓

3. งานบวก หมายถึง งานเนื่องจากแรงที่มีทิศเดียวกันกับทิศการเคลื่อนที่ เช่น งานของแรงดึงดูดทรงตามพื้นราบ

✗

4. งานในการดึงวัตถุขึ้น แรงมีทิศเดียวกับการเคลื่อนที่ เรียกว่างานลบ

✓

5. งานของแรงเสียดทานหรือแรงต้านการเคลื่อนที่ คืองานลบ

✗

6. ออกแรง 100 นิวตัน ลากกล่องไม้ มวล 10 กิโลกรัม ไปตามพื้นราบเป็นระยะทาง 50 เมตร แสดงว่างานมีค่าเท่ากับ 50000 จล

✓

7. ชายคนหนึ่งใช้เชือกลากกล่องไม้ด้วยแรง 50 นิวตัน ไปบนพื้นราบระยะทาง 10m โดยเชือกทำมุม 37 องศา กับพื้น งานที่ทำได้คือ $(50\cos 37^\circ)(10)$

✗

8. เมื่อแรงมีขนาดเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างคงตัวพื้นที่ใต้กราฟระหว่างแรงกับการกระจัดจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม

✓

9. งาน สามารถหาได้จากพื้นที่ใต้กราฟ ระหว่างแรงและขนาดของการกระจัด

✗

10. หากพื้นที่กราฟเป็นรูปพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าสามารถหางานจากสมการ $\frac{1}{2} \times \text{ผลบวกด้านคู่ขนาน} \times \text{สูง}$

แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง งาน

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับช่องตัวเลือก ก ข ค และ ง ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวเท่านั้นในแต่ละข้อ
2. ข้อสอบเป็นแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลา 15 นาที

1. รูปภาพข้อใดหมายถึงการทำงานในวิชาฟิสิกส์ได้ถูกต้อง

ก.

ค.

ข.

ง.

2. นักท่องเที่ยวแบกเป้บนหลัง แล้วเดินทางไกลได้ระยะทาง 100 เมตร ข้อใดกล่าวถึงงานของนักท่องเที่ยวคนนี้ได้อย่างถูกต้องที่สุด

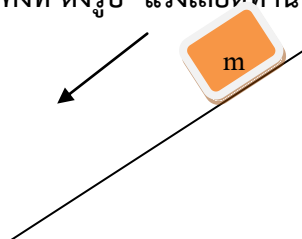
- ก. งานมีค่าเป็นบวก เนื่องจากแรงมีทิศเดียวกับการกระจัด
- ข. งานมีค่าเป็นลบ เนื่องจากแรงมีทิศเดียวกับการกระจัด
- ค. ไม่มีงาน เนื่องจากแรงตั้งฉากกับการกระจัด
- ง. ไม่มีงาน เนื่องจากไม่มีแรงกระทำ

3. เด็กชายย่นที่ ถือของมวล 10 กิโลกรัม นั่งอยู่บนรถเมย์ซึ่งแล่นบนถนนราบ ได้ระยะทาง 50 เมตร เด็กชายย่นที่ทำงานได้เท่าใด

- ก. 0 จูล
- ข. 10 จูล
- ค. 500 จูล
- ง. 5000 จูล

4. ถ้าวัตถุไถลลงมาตามพื้นเอียง ด้วยความเร็วคงที่ ดังรูป แรงเสียดทาน ข้อใดถูกต้อง

- ก. $f = -mg \sin \theta$
- ข. $f = mg \sin \theta$
- ค. $f = -mg \cos \theta$
- ง. $f = mg \cos \theta$

5. งานในการลากกล่องไม้ 100 กิโลกรัม ไปตามพื้นราบเป็นระยะทาง 15 เมตร ด้วยอัตราเร็วสม่ำเสมอ ถ้าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างพื้นกับกล่องไม้เท่ากับ 0.05

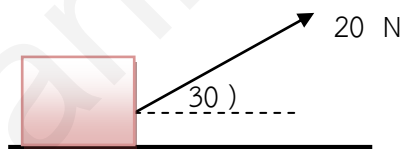
- ก. 0 จูล
- ข. 50 จูล
- ค. 500 จูล
- ง. 750 จูล

6. นายธนศ เชนังน้ำ 25 กิโลกรัม ขึ้นไปตามพื้นเอียงชัน ที่สูง 2 เมตร แสดงว่านายธนศได้งานเท่าใด

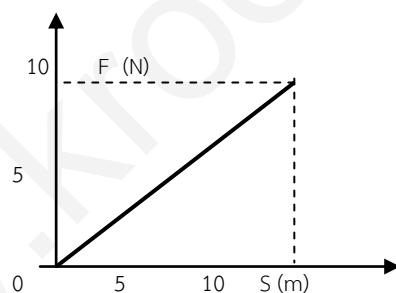
- ก. 625 จูล
- ข. 490 จูล
- ค. 50 จูล
- ง. 0 จูล

7. ลากกล่องใบหนึ่งไปตามพื้นราบลื่น โดยแรงกระทำกับแนวราบ 30° ดังรูป แรงใดที่ทำให้กล่องใบนี้เคลื่อนที่ไปข้างหน้า

- ก. 20 นิวตัน
- ข. - 20 นิวตัน
- ค. $20 \cos 30$ นิวตัน
- ง. $20 \sin 30$ นิวตัน

8. จากกราฟระหว่างแรงกับการกระจัดที่กำหนดให้ งานของการเคลื่อนที่นี้มีค่าข้อใด

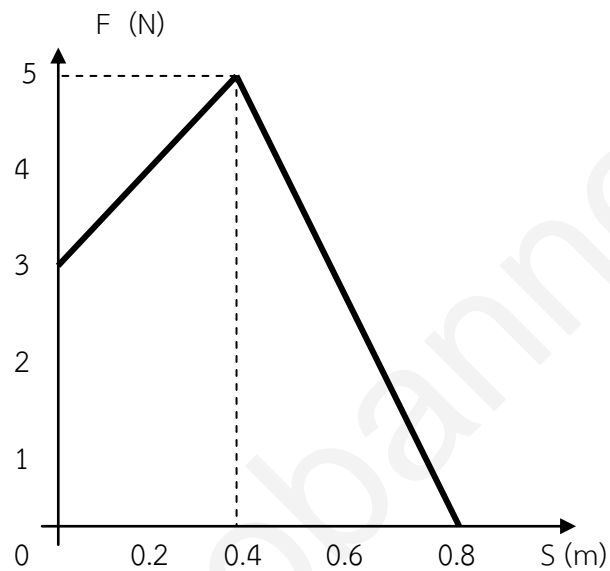

- ก. 100 จูล
- ข. 50 จูล
- ค. 20 จูล
- ง. 0 จูล

9. ชายคนหนึ่งออกแรง 120 นิวตัน ลากเลื่อนไปตามพื้นราบลื่น โดยแรงทำมุม 60 องศา กับพื้น จงหางานของแรงนี้ เมื่อเลื่อนเคลื่อนที่ได้ 0.5 กิโลเมตร

- ก. 3.0×10^4 จูล
 ข. 3.0×10^3 จูล
 ค. 6.0×10^4 จูล
 ง. 6.0×10^3 จูล

10. ในการเข็นรถขึ้นเนินเขา ได้กราฟระหว่างแรงกับการกระจัดดังรูป จงหาว่างานมีค่าเท่าใด

- ก. 1.0 จูล
 ข. 1.6 จูล
 ค. 2.6 จูล
 ง. 5.2 จูล

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

ชื่อ ..... นามสกุล..... เลขที่ .....

วันที่สอบ.....เดือน ..... พ.ศ. .... ชั้น .....

รายวิชา .....โรงเรียน .....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง งาน

ข้อ	เฉลย
1	ก
2	ค
3	ก
4	ก
5	ง
6	ข
7	ค
8	ข
9	ก
10	ค

การตั้งใจทำข้อสอบ จะให้ได้
คะแนนดีนะครับ

บรรณานุกรม

- จักรินทร์ วรรณโพธิ์กลาง. (ม.ป.ป.) คู่มือ รวมสุดยอดเทคนิคฟิสิกส์ Entrance . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พัฒนาศึกษา.
- ธีระศักดิ์ วีระภาสพงษ์. (2544). Focus on physics งานและพลังงาน สมดุลกล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค.
- สถาบันส่งเสริมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี . (2554). คู่มือครู รายวิชาเพิ่มเติม ฟิสิกส์เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- _____. (2554). หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติมฟิสิกส์ เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- _____. (2546). หนังสือเรียนและคู่มือครู ฟิสิกส์ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- สุมิตร สวนสุข. (มปป.) หลักฟิสิกส์ 2 (กลศาสตร์2). ไอเอ็ดพลับลิชชิง. กรุงเทพฯ.